

vyličený postup byl jen obcházením předpisů o souhlasném rozvodu. Na tom nic nemění, že každá z obou stran navrhla rozvod z viny druhé strany, neboť ani v tom směru se strany nesnažily, aby po případě v opravném řízení provedly svou vůli proti vůli strany druhé s pomocí soudního výroku. Strany, doznávše vzájemně skutečnosti druhou stranou pro rozvod uplatňované, které podle nich zakládaly rozvodové důvody, nemohly očekávat nic jiného než výrok o vině jich obou, neboť tento výrok nutně vyplýval ze skutkového přednesu vzájemně doznatého. Že nic jiného neočekávaly, je jasně viděti z toho, že se hned vzdaly opravných prostředků proti rozsudku a že již před tím právě pro ten případ uzavřely také smír, takže jejich návrhy a soudní výrok v otázce viny byly jen pouhou formalitou. Byli tedy oba manželé zajedno jak co do rozvodu, tak co do viny na něm. Jde tedy zřejmě o rozlukou dohodou manželů, čemuž právě zákon chce brániti. Není tu proto splněn již první předpoklad § 17 rozl. zák., totiž skutečně nedobrovolný rozvod podle §§ 107 až 109 obč. zák. (srovnej také rozhodnutí čí. 11498 a 13232 Sb. n. s.), takže není třeba se zabývatí dalším předpokladem, zda skutečnosti ve sporu najevo vyšlé by byly již tehdy odůvodnily výrok o rozluce, kdyby oň bylo bývalo žalováno.

Čís. 15168.

Pokud nemusí finanční prokuratura býti obeslána jako zástupkyně vodohospodářského fondu k jednání o náhradu za vyvlastněné pozemky k stavbě údolní přehrady.

Není přípustno domáhati se na soudě určení náhrady za pozemky vyvlastněné k účelům vodostavebním, dokud o náhradě nerozhodl pravoplatně úřad správní.

(Rozh. ze dne 2. května 1936, R II 15/36.)

P r v ý s o u d zastavil soudní řízení za účelem stanovení odškodného za pozemky, jež mají býti na základě nálezu vyvlastňovacího vyvlastněny, a to proto, že podle dopisu zemského úřadu v B. ze dne 26. června 1935 nemohlo býti o cenách za nemovitosti rozhodnuto, ježto příslušní činitelé dosud nerozhodli o stavbě vlastní nádrže. **R e k u r s n í s o u d** uložil prvému soudu, by v řízení pokračoval. **D ů v o d y:** Okolnost, již prvý soud odůvodnil svoje rozhodnutí, nemůže býti důvodem k zastavení řízení, ježto odškodnění, jež má býti poskytnuto následkem vyvlastnění, jest podle § 23 zák. ze dne 18. února 1878 čí. 30 ř. z. soudně stanoviti, jestliže vyvlastnění za to žádají. Poněvadž v daném případě vyvlastnění trvají na stanovení odškodnění, bylo odůvodněné stížnosti jejich proti zastavovacímu usnesení vyhověti.

N e j v y š š í s o u d vyhověl dovolacímu rekursu finanční prokuratury potud, že odmítl návrh nezl. Oldřicha a Vlasty Ř. na stanovení náhrady, jinak dovolacímu rekursu nevyhověl.

D ů v o d y:

Finanční prokuratura v B. jménem státního vodohospodářského fondu napadá usnesení rekursního soudu především z důvodu zmatečnosti, poněvadž nebyla vůbec přibrána k řízení o zjištění odškodného, ač jest právním zástupcem vodohospodářského fondu podle § 3, odst. 3 zákona čis. 50/1931 Sb. z. a n. Avšak jde o řízení zahájené r. 1929. O vodoprávní řízení ke stavbě údolní přehrady na řece S. obce K. žádal býv. moravský zemský výbor v B., k jehož zastupování finanční prokuratura nebyla tehdy povolána. Státní fond pro splavnění řek, vybudování přístavů, výstavbu údolních přehrad a pro využitkování vodních sil, k jehož zastupování před soudy a úřady jest povolána finanční prokuratura jako zástupkyně státu, byl zřízen teprve zákonem z 27. března 1931, čis. 50 Sb. z. a n. s účinností od 1. ledna 1931. Jinak zastupuje fond ministr veřejných prací, pokud jde o zápůjčky, společně s ministrem financí, při čemž ministr veřejných prací stanoví, které státní úřady jsou oprávněny podpisovati jménem fondu určité listiny pro stát závazné. Odhady před soudem se prováděly od r. 1929, tedy v době, kdy ještě onen fond neexistoval, a účastnili se jich zástupci zemského úřadu v B. jako zástupci podnikatele (stavebníka), tomuto úřadu bylo oznámeno narovnání uzavřené dne 12. ledna 1932 ke schválení a tímto úřadem bylo zasláno ministerstvu veřejných prací. Toto ministerstvo výnosem ze 14. června 1935 vrátilo spisy s podotknutím, že o cenách za nemovitosti nemohlo býti rozhodnuto, ježto příslušní činitelé dosud nerozhodli o stavbě vlastní nádrže. Z toho jest patrné, že finanční prokuratura nebyla právem přibrána k jednání a že byl k němu obeslán správně zástupce podnikatele (stavebníka). Jde tu dále o narovnání ujednané s výslovnou výhradou, že schválení jeho může býti odepřeno, čímž se nestane vůbec pro něj závazným. Řízení dosavadní není tedy zmatečné (§ 41 f) nesp. řízení). Stěžovatelka uplatňuje dále, že nebylo přípustné, by soud zahájil řízení o zjištění odškodného, poněvadž proti vodoprávnímu výměru byly podány stížnosti co do výše odškodného, takže výměr ten nenabyl ještě právní moci, že pak řízení soudní může teprve potom býti zahájeno. § 87 zákona vodního pro Moravu (z 28. srpna 1870 čis. 65 z. z.) ustanovuje, že, nejsou-li účastníci spokojeni s náhradou vyšetřenou ve správním řízení, má suma náhrady býti stanovena nálesem soudním. Náhradu tu jest určiti v nesporném řízení. V zákoně ovšem není výslovně stanoveno, sluší-li vyčkati, až výrok správního úřadu, který jest co do výše ustanovené náhrady za vyvlastněné pozemky jen prozatímní, nabude právní moci, či možno-li se ihned obrátiti na soud, jakmile třeba jen první instancí politickou náhrada byla vyměřena. Z povahy věci však vyplývá, že teprv po pravoplatném vyměření náhrady úřadem správním lze zakročiti o soudní určení náhrady, protože rozhodnutím vyšší instance správní by se mohl státí návrh o soudní určení bezpředmětným. Podle zprávy okresního úřadu podali jen nezl. Oldřich a Vlasta Ř., zastoupení poručníci Annou Ř., odvolání proti vodoprávnímu výměru z 18. března 1929 co do výše přiznané náhrady. Tito tedy neprávem učinili u soudu návrh na soudní určení náhrady, když

svým odvoláním učinili ji předmětem rozhodování vyšších úřadů správních a jest jim vyčkáti právní moci rozhodnutí těchto úřadů, aby se pak mohli obrátiti k soudu, nebudou-li spokojeni s výší náhrady správními úřady jim s konečnou platností přiznanou. Co do nich jest tedy dovolací rekurs odůvodněn. Co do dalších účastníků uvedených v napadeném usnesení nabyt vodoprávní výměr právní moci a nebylo tu překážky, aby bylo provedeno řízení soudní o určení náhrady. Rekursní soud správně uvedl, že prohlášení ministerstva veřejných prací ze 14. června 1935 nemůže býti důvodem k zastavení řízení o určení náhrady za pozemky, které pravoplatným vodoprávním výměrem byly vlastníkům vyvlastněny.

Čís. 15169.

Bylo-li manželství rozvedeno z výhradné viny manželovy podle § 13 e) a h) rozl. zákona, nelze vinnému manželovi povolití rozlukou manželství, mělo-li by povolení rozluky za následek těžké poškození majetkových práv nevinné manželky.

(Rozh. ze dne 2. května 1936, R II 108/36.)

Manželství Karla L. s jeho manželkou Marií bylo rozvedeno z výhradné jeho viny z důvodů uvedených v § 13 lit. e) a h) rozl. zákona. Jeho žádost, by bylo toto manželství rozloučeno podle § 17 rozl. zákona, byla prvním soudem zamítnuta; rekursní soud žádosti vyhověl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Jde o povolení rozluky manželství podle § 17 rozl. zákona. O rozlukou manželství na podkladě provedeného sporu o rozvod může podle tohoto ustanovení žádati každý z rozvedených manželů, tudíž i manžel rozvodem vinný, pokud se jeho žádost nepřiči dobrým mravům, na příklad proto, že donutil svým jednáním druhého manžela, by zakročil o rozvod, aby sám měl podklad pro žádost o rozlukou, které by jinak nedosáhl, nebo když se rozluky domáhá zřejmě za tím účelem, aby druhého manžela těžce poškodil na majetkových právech. Podmínkou povolení rozluky jest, že by bylo bývalo na rozlukou uznáno, kdyby onen manžel, který žaloval o rozvod, byl žaloval hned na rozlukou. Rozhodují skutečnosti v době rozsudku první instance. Podle těchto zásad jest přiznati dovolacímu rekursu oprávnění. Rozsudkem ze dne 19. června 1933 bylo k žalobě manželčině manželství stran rozvedeno od stolu a lože z viny manželovy, a bylo při tom zjištěno, že manžel opětovně krutě nakládal s manželkou, že toto zlé nakládání zanechalo u ní viditelné následky, že jí vyhrožoval, že ji dobije, že jeho jednáním vznikl hluboký rozvrat manželství. Z obou těchto důvodů bylo uznáno na rozvod man-